

- i mitja amb allò penjat* (Calaf 72); **allavores hei via això** (Calaf 72); **allavores renques els pilons** (St. Pere de R. 114).
- ALLAVORS *adv.* Aleshores, llavors: **allavors hi posava allà o vaques o burros o matxos o eugues** (Oix 33); **allavors marxen tots els homes** (Castellar de n'Hug 37); **Allavors hi ha un altre ball cerdà** (Castellar de n'Hug 37); **Dòs, allavors, si es troba una passada d'un porc** (Cànoves 75); **I bueno, allavors, mira** (Cànoves 75); **allavors, nnn ... generalment es toquen tres tocs** (Cànoves 75); **com que han sentit generalment els tiros, allavors toc, quatre tocs, oi?** (Cànoves 75); **allavors tapaven i deixaven** (Sentmenat 83); **Allavors hi havia una atra cosa** (Sentmenat 85); **compres nacra i allavors es posa amb una conquilla en el foc** (St. Andreu de Ll. 90); **i allavors agafes l'agüia** (St. Andreu de Ll. 90).
- ALLÒS *pron.* Allò: **allòs feia una olor [...]** hei posaven una mica de fuïes de llaurer (Vacarisses 79); **allòs en diem** (St. Andreu de Ll. 88).
- ALMENOS *adv.* Almenys, almanco: **però almenos no saltava cap granet de re** (Sta. Coloma de Q. 98); **i almenos guera surat** (Montuïri 123); **una guarda de cent auveies almenos** (Llucmajor 129); **en tota sa setmana, no es menjava almenos casi mai cap cosa de porc** (St. Josep de sa T. 148); **almenos es que menjàvem allí era [...]** amb patata (Eivissa 150).
- ALT *adj.* **per alt loc. adv.** Per damunt: **i llavores estenen una manta per alt** (Planoles 28).
- ALTO *m.* Auto, cotxe: **avarques [...]** de goma d'alto (Maó 141); **Ses soles aqueixes de goma d'alto** (Maó 141).
- ALTRO -A *adj.* Altre: **els altres, que són més endarrerits** (Jóc 4).
- ALZÀ* *adj.* Alatzà, dit del cavall de color semblant al de la canyella: **L'alzà és aquell ros, dorat, de color d'or** (Llivia 11).
- AMAESTRAT -ADA *adj.* Ensinstrat, domat: **i aquell xot ja era amaestrat amb això** (Llucmajor 129); **aquest xot amaestrat** (Llucmajor 129); **aquell xot, com amaestrat, amb ell, darrere, darrere** (Llucmajor 129); **li tiraven un mac, i aquell xot amaestrat** (Llucmajor 129).
- AMAGAR *v.* **a amagar-amagar*** *loc.* A fet, a fet i amagar: **jugàvem allí a ... a amagar-amagar** (Eivissa 150).
- AMANÍ *v.* AMANIR.
- AMANIR *v.* Infinitiu: **se'n cuidaven elles d'amaní-les** (Aguiló 91).
- AMANYAGAR* *v.* Maurar. Gerundi: **i nar posant les mans allà i nà-ho, nà-ho amanyagant** (Oix 31).
- AMB *prep.* **1.** A (complement d'objecte): **i deixà-les fer amb elles** [les ovelles] (Sta. M. de Corcó 52); **es via d'anar a demanar caritat amb un propietari** (Moià 68); **amb un li diuen** (Cànoves 75); **el porten [el vi] [...]** amb els xampanyistes (St. Jaume Sesoliveres 100); **i es porten [les caixes de raïms] [...]** amb els xampanyistes (St. Jaume Sesoliveres 100); **per portà-la amb una dida** (Cervelló 101); **li van dir amb el meu pare** (Cervelló 101); **diu aquesta noia amb una tia seva** (Cervelló 103).
- 2.** A, en: **sobre d'una post [...]** amb una finestra (Meranges 14); **allavons amb la cria** (Maçanet de C. 15); **se'n van amb un albre** (Maçanet de C. 15); **El posen [...]** amb un cap de la plaça (Maçanet de C. 16); **I el dimoni, per alt amb un ... amb un balcó** (Maçanet de C. 16); **els.e treuen amb una vora** (Maçanet de C. 20); **no via tirat mai cap tiro amb un ... amb un ocell al vol** (St. Privat d'en Bas 46); **i vaig anar amb una pedra** (St. Privat d'en Bas 46); **es porta a la casa amb unes eres** (Banyoles 47); **i amb una espadella, amb un banc, se trenquen les caramuixes** (Banyoles 47); **les botifarres bones amb un cantó, les llangonisses amb un atre** (Sta. M. de Corcó 53); **de passant amb un ... amb un dallò, amb**

- una agència** (Girona 55); **una galleda d'aiga, amb ... amb terrat o aixis** (Begur 56); **aquells tais, taiat amb rodells** (Begur 59); **es posa amb unes debaneres** (Llobera 62); **amuntregaven tota la palla amb un munt** (Llobera 63); **cap allà amb un atre munt** (Llobera 63); **ho ficaven amb una màquina, amb uns ... amb un erer d'aquells** (Llobera 63); **el posaven amb una plata** (Llobera 64); **l'hi lliguen en.a la ... amb un ... amb una de les manetes del banc** (Moià 68); **el magre amb un cantó i el greix amb un atre** (Moià 70); **s'estenia amb una plata** (Moià 70); **el posaven amb una plata** (Moià 70); **surten amb un camp de bon dematí** (Cànoves 74); **es deixen anar amb un puesto** (Cànoves 75); **els gossos no vénen cap amb tu, no vénen cap amb tu** (Cànoves 75); **jo, tiro amb un porc** (Cànoves 75); **havia fet de dependent [...]** amb una bodega (Cervelló 103); **la posaven amb uns cofins** (Cervelló 109); **i l'oli nava sortint amb un xupet** (Cervelló 109); **s'han de posar a assecar, sigui als canyissos o sigui estès amb un terrat** (Alió 113); **fan un vespre enganxat amb una planta** (St. Pere de R. 115); **i després se posa amb unes premses** (Pollença 120); **ajudaven a trebaiar amb sa cuina** (St. Josep de sa T. 147).
- 3.** Sobre: **El posen amb un tablado** (Maçanet de C. 16); **sacrificà 'l, oi?, amb dos buscais, o amb un banc de fusta** (Moià 68); **enganxat [...]** allí amb un cep (St. Pere de R. 115).
- 4.** Dins: **amb un buc n'hi pot haver només una [d'abella]** (Maçanet de C. 15); **tirava el blat amb una tremuja, amb una màquina de ventar** (Oix 33); **la van enterrar allà a l'hort amb un clot** (St. Privat d'en Bas 46); **la posaven [la roba] amb un bugader** (Sta. M. de Corcó 54); **i nava rajant amb un ... amb un cubell** (Sentmenat 83); **es posa amb una conquilla en el foc** (St. Andreu de Ll. 90); **crien a terra, crien amb un ... fan un ... un forat** (Sta. Coloma de Q. 99); **el posaven, el vi, amb ... amb ... amb cups o amb botes** (St. Jaume Sesoliveres 100); **en posaven amb un barral** (Cervelló 109).
- AMBE *prep.* Amb: **i ambe menos engré** (Jóc 4); **Ho cultivem amb el ... ambe l'aixada** (la Febró 112); **llaurada que es dona ambe l'animal** (la Febró 112).
- AMITGES *f. pl.* Contracte de repartiment de guanys i despeses entre arrendatari (amitger) i propietari d'unes terres: **era unes mitges un poc particular** (Maó 143); **ses amitges, [...]** era sa base (Maó 143); **Perquè ses altres amitges era [...]** ben escrites (Maó 143).
- AMOÏNO *m.* Amoïnament: **hi guérem tingut molt ... molt amoïno** (Freixenet 78).
- AMOR *m.* **per l'amor que*** *loc. conj.* Per tal que: **el cal asperjar per l'amor que hi hagi pas cloca** (Jóc 4); **cal tornar a asperjar [...]** per l'amor que hi hagi pas polls (Jóc 4).
- AMUNTREGAR *v.* Amuntregar. Imperfet I.: **amuntregaven tota la palla amb un munt** (Llobera 63).
- AMUNTREGAVEN *v.* AMUNTREGAR.
- A.N *prep.* **1.** A (complement d'objecte): **aquells que el cuiden abaix a.n el malalt** (Maçanet de C. 16); **em guera mort a.n a mi** (St. Privat d'en Bas 46); **em guera mort a.n a mi** (St. Privat d'en Bas 46); **que a.n això [...]** els dien els diables (Llobera 63); **si es tira a.n el porc i es fereix** (Cànoves 75); **Es portaven [...]** les parts a.n el propietari (Cervelló 109); **li donaven, és dir, lliit i menjar a.n aqueix homo** (Alaró 122); **mos pensam es viure cent / i no ribam a.n es cinquanta** (Montuïri 124); **I el que riba a.n es vuitanta** (Montuïri 124); **l'espaldaven a.n aquell canyom** (Montuïri 125); **sempre el duia a.n es picarol** (Llucmajor 129); **acostumats a.n això** (Llucmajor 129); **es teulers a.n aqueixa terra, s'estiu, en recoeixen** (Llucmajor 130); **perquè no toca a.n es mànec** (Santanyí 133); **li donaven una volta a.n aquell manat** (Santanyí 134); **no el van fer a.n es Caragol** (Ciutadella 136); **no el volien a.n aquell** (Ciutadella 138); **per donar menjar a.n es bestiar** (Maó 139); **ja no ho fèiem a.n açò** (Maó 139); **i dona-**